

EDINOST
izhaja po trikrat na teden v šestih izdajih ob **terčkih, devetih in sobotah**. Zjutranje izdanje izkaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jedan mesec f. 90, izven Avstrije f. 140
za tri meseca . . . 260 . . . 4—
za pol leta . . . 5— . . . 8—
za vse leto . . . 10— . . . 16—
Na naročite brez prisilene naročnine za
tejenočas.

Pozamične številke so dobivajo v pro-
dajalcih tobaka v Trstu po 20 avč.,
v Gorici po 25 avč. Bobotno večerno
izdanje v Trstu po 20 avč., v Gorici po 25 avč.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglas se račune po tarifu v petitu: za
naslove z dobelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsegava ravnih vrst.
Poslana osmrtnica in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uročništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi so ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase spro-
jema upravnosti ulica Caserma št. 13.
Odprte reklamacije so proste poštine.

„Edinost je mod.“

Politička uprava in javna varnost na Primorskem.

Guvor poslanca Spinščiča v soji posanske
sbornice dne 12. aprila 1894.

(Dalej.)

Njegova ekscelenca, prejšnji voditelj mi-
nistervstva za notranje posle, je izjavil v ne-
katerih odgovorih, da odgovarja na podlagi
temeljnih poisvedovanj. Jas sem imenoval s
imenom in priimkom deželne poslance, duhov-
nika in druge močane, kateri so bili ali na-
padeni ali so je grdo ravnalo z njimi ali so
jih je začrnovalo. Nikdo od teh ni bil po-
vabiljen ali načinjen. In to naj bi bila na-
temeljna poisvedovanja!

Že pred 1000 leti, na Karla Velikega,
imeli so Misli regis, katere so pošljali po
deželi, da vprejemajo pritožbe in posebno
da razsojujojo o preprih med uradniki in
prebivalstvom. Danes, v stoletju napredka, ni
mame teh Misli regis. Često smo presili,
da bě se nam posiljati sva deli nepristranski
komisari, ali vse nastonj: interpelacijo dobi-
navadno oni, ki je obdoljen. Ta je potem
judex in causa propria, obtožence je, pre-
iskovalec, da sploh kaj preiskeje, in sodnik.
(Tako je!) Kako sodi prebivalstvo o tach
odgovorih, o tem le jeden ugled.

Tako mi je pisal prijatelj iz nekega
okraja istreškega, in katerega so tudi bila na-
vedena dejstva, napisana v interpelaciji: „Z
osirov na Taaffejev odgovor na Tvojo inter-
pelacijo z dne 20. februarja 1892 moram
ospomniti, da moramo vse, ki sledbeni dan ob-
čatimo pristranost, brezmejno samovoljo vlad-
nega paže — on ga imenuje tudi, a resimo
mu X — odgovorit grofu Taaffemu, da od-
ločeno odbijamo izjavo o namišljeni nepristran-
nosti X-a.“ Nadalje pravi Taaffe — tako mi
piše prijatelj — „da oblasti po Istri nikakor
niso pušdale v nemar svojih postava in dol-
nosti in da so postopale mirno in objektivno
proti izrodom strankarske strasti, vsakako
občalovanja vrednim. Na to bi mu odgovoril
jas in vsakdo, ki počna razmore: oblasti po
Istri pušdajo vsakako, posebno ob volitvah,
v nemar svoje postavne dolnosti in posto-
paajo proti mirnemu in zmernemu postopanju
hrvatske stranke s občalovanja vredno strastjo
in pristranostjo, dā, bresobirnostjo. Taaffe,
Taaffe, kako se da voditi na nos!“ (Ve-
selost.)

PODLISTEK.

24

Kmetiški upor.

Sledovnica poset lastnjega roka.

— Spisel Avgust Šenec. Preložil J. P. Planinski.

— Nikola se je močno spri s svojim
stakom Tahijem. Tahi ima tu mnogo prista-
šev in prijateljev na kraljevem dvoru; on
stopi na mojo stran in mi bi pomagal. Za-
radi njega sem tudi prišel — —

— Zaradi njega? začudi se žena.

Resno je hotel Peter odgovoriti, ali bi
poma se obrne proti vratom, pred katerimi
se je dul glasen govor. Vstopi sluga in mu
javi, da želite gospod podban in neka stara
gospa govoriti s banom. Osupnil je nekoliko,
potem pa resnobno odgovoril:

— Reci, da ne maram — ne, da ne
morem, da imam nujnih opravkov — nika-
kor, nikakor!

Ali ta hip se odpre za slugo vrata. V
sobo stopi visok, lep starec, plešast, resnob-
ben, z dolgo sivo brado, rovnega, ponosnega
obraza. Slugo porine na stran, sam pa stopi
naprej, za njim pa vstopi gospa Uršula He-
ningova, bledega, jesnegskega, objokanega obraza.
Peter vzdrhti in prebledi.

— Magnifice domine bane! ispregovori
starec mirno in jasno, oprostite. Slišal sem,
da imate posla. Ali bolj nujnega nimate od
tega, katerega vam jaz donašam. Dogodilo

To so besedilka, katera mi je pisal pri-
jatelj.

Že pred letom se je govorilo po Istri
o nekih naredbah, po katerih so sodili opti-
misti, da se obrne na bolje.

Na to je pisal nek patriotski list —
z dovoljenjem gospoda predsednika prečitam
to — (Gita): „Miglaj o radikalni spremembji
v razmerah nima drugega namena, nego da
se opravijo nekdanji izvestni pogreški, in ni
drusega nego milo, s katerim se morajo oprati
izvestni sramotni maledi, vidni že preveč.“

Tako trdijo mnogi drugi tudi sedaj, z
osirov na voditelje naših političkih poslov
tam doli. Njegova ekscelenca gospod minister
za notranje posle ima morda najboljše na-
mena in najboljšo voljo, da bi pomagal; ali
glede na naše političke voditelje tam doli je
najumetnejši hrvatski pregorov: „Lisica me-
nja diako, ali svoje hrani nikdar, to se pravi:
„Der Fuchs wechselt den Balg, aber die
Gesinnung nicht“.

Gospodje tam doli so preveč kompromi-
tovani, da bi sploh mogli kaj investi; in še
tudi prenchajo za nekoliko časa, da ne trpe
ali ne učinjajo nezakonitosti, obnovi jih ven-
dar pri prvi dobr priložnosti.

Tudi pod sedanjim ministerstvom smo
dobili nekoliko odgovorov na interpelacije,
ali reči moram, da tudi tu informacije ne
odgovarjajo resnicu, in da se hode vse preveč
braniti autoriteta oblasti s tem, da se pokriva
pregreško uradnikov. Ti so — kakor je reklo
popred posl. Pernerstorfer — nezmotljivi,
njim se ne zgodi nihesar.

(Dalej prih.)

Pravila
kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in
okolico.

§. 19. Stanovišče udej v odboru.
Najmanj 4 odborniki morajo stalno bivali v
mestu.

Področje predsednika, odnosno njegovega
namestnika; nastopanje družbe na sunaj, pred-
sedstvo v aborih, izdajanje listin.

§. 20. Predsednik zastopa
družbo na sunaj. On sklicuje redne in
izredne občne abore ter predseduje v njih, v
sejah odbora.

On podpisuje s tajnikom vred vse spise,
katere izdaje družba ali odbor, in vse prav-
noveljavne spise.

se je nekaj nezaslišnega, rasbojstvo. Ban je
v naši domovini za kralje, ban mora čuvati
pravico vedno in povsod, na njega ni noben
opravek bolj nujen.

Ban stane obrvi in jasno premeri pri-
ščeca, toda starec varavna ponosno glavo in
mirno gleda Petra, vtaksvši roke v široki
srebreni pas, kateri so mu jo oviral okoli hrne-
halje.

— Česa želite, domine Ambrož? vpraša
Peter resno starca, mejtem ko jo banica
plašno pogledovala sedaj podbana, sedaj njega
tovarišico.

— Jas zase ničesar! odgovori Ambrož
Gregorjanec. Ali namestnik vaše časti sem,
zatorej privajam k vam to plemenito gospo,
katera nekaj zahteva. — — —

— Katera vse zahteva, zaklidi živo Ur-
šula, rasjarjena, da komaj sope. Vse zahtev-
am, ban, ker ničesa nimam. Menda veste,
kdo sem.

Peter pokima z glavo in reče polglasno:
— Govorite, gospa Heningova.

— Da, tako mi Boga, govorila bom,
pravi Uršula, vzravna glavo in položi roko
na razburjena prsa. Ne vem, kje naj pričnem,
kaj naj govorim. Kača se mi zvija okrog
srca, jad in bolest mi tišči grlo. Oprostite!
Greh je to, sramota pred Bogom! In vi me
boste poslušali, kaj ne da? Vi me morate
poslušati, ker ste ban, ker ste plemenitaž,

Predsednik vodi in nadzoruje vse druž-
beno poslovanje, katero porazdeljuje med
njene organe.

Kadar je predsednik zadrian, preidejo
vse s njegovim uradom zdržane pravice in
dolnosti na podpredsednika; kadar pa sta
zadržana oba, na tistega odbornika, ki je po
letih starejši.

§. 21. Kako je oboru oskrbo-
vati družbeno imovino. — Izvršenje
prigleda po računskih pre-
gledovalcih. Oskrbovanje družbeno imo-
vine je izročeno odboru, kateremu je skrbeti
za pravilni pregled blagajnico in za varnost
družbenih vrednosti v smislu dotednih navodil
in sklopov.

Pregled o vse imovinski upravi izvršuje
dva računska pregledovalca, izvoljena od ob-
čnega zabora. Ona presojata letne račune in
letni računski sklep in sta upravljeni vsak
čas pogledati v blagajniške knjige.

§. 22. Kadar se zbirajo udje
od odbora, kadar morejo sklepati in
kako sklepajo. — Razglasovanja
njih obravnava. Odbor se shaja vsaj po
jedenkrat vsak mesec ter je sklepén, ako je
razvon predsednika najmanj 8 odbornikov
navzduš.

Vsek odbornik, katerega tekom leta ni
bilo zaporedoma pri treh sejah brez veljav-
nega vzroka, šteje se, da je izstopil.

Sklepa se z nadpolovično večino glasov;
predsednik glasuje samo tedaj, kadar se gla-
sovi jednakor porazdele ter odločuje v tem
slučaju, pridruživati se jedni polovici jednakih
glasov.

O odbora obravnava je pisati zapisnik,
katerega morata podpisati prvi mestni in za-
pisnik.

§. 23. Naprava stalnih odbekov
za posamezne stroke, spadajoče v
družbeni delokrog. Odbor ima pravico,
osnovati za stroke, spadajoče v družbeni
delokrog, odboke iz strokovnjakov, katerim je
naloga korenito pretehotovati predmete, za
katero so odboki postavljeni ter staviti pri-
merno predlage pri odboru. Koliko odbokov
je osnovati, to določuje z osirov na potrebo
očit.

Poleg tega imajo tudi družbeni pravice
nasvetovati pri odboru, da se osnujejo odboki.
Ako se tak nasvet odkloni, mora odbor,
kadar bi ponovilo nasvet najmanj 20 dru-

ker ste človek, ki me morate poslušati, ker
sem žena, udova, mati — ker bi utegnila
biti tudi levinja. Poslušajte me, prosim vas!
Ako vas napade v gozdu človek in vam strga
z vratu slato verižico, porečete: Hajduk je,
to mu je rokodelstvo, ako ga vjamem, obesim
ga. Ako posimi navali na vas gladen volk,
porečete: Nema in divja žival je, to mu je
narav, in prebili mu boste glavo z srnom.
Ako vas dobi sredi polja divji Turčin, pore-
čete: To je sovrag križa in moje svobode;
z junačko sabljo mu boste odbili glavo. Vas
to je naravno, čisto naravno. Ali kaj pore-
čete, ako krčen človek prevari tužno rodo-
vino z Judeževim poljubom, ako prvi sodnik
v državi prelomi pogodbo z udovo, pa jo
razdere, pogazi in svoj starodavni grb po-
pljuje. Kaj? Kaj porečete, kadar sivoberad vo-
liko, kateri pomaga nositi kralju zastavo
države, ponoči skrivoma kakor hajduk vrže
ubogo udovo, nedolžno deco iz stare dedo-
vine na golo zemljo, na trdi kamen, broz
vsega? To ni naravno, to ni človeški, to je
zverski, to je hudičevno. Kaj porečete k temu,
domine bane, kaj? Peter Erdöd ne reče nič.

— Vidim, vi me ne razumite, nadaljuje
Uršula; nespametno govorim, seveda! Jesik
se mi zapleta, izgubila sem pamet. Kako ne
bi? Saj sem celo že vero v Boga izgubila.
Zavedla se bom. Čujte. Tako je. Bator je z
menoj sklenil pogodbo, to menda veste?

žabnikov, predložiti stvar občnemu zboru, da
sklene o nji.

Odseki so v obči samo oddelki, da
je odbor strokovne svete. Ta mora vse
vprašanja in vse vloge, spadajoče v njegovo
področje, izročiti najprvo dotednjim odsekom,
da se o njih posvetujejo in stavijo predlage;
stopav potem sklep o njih odbor. V vsakem
mora biti najmanj 6 udov. Vsak odsek si
izvoli iz svoje srede načelnika, kateri sklicuje
soje in jih vodi, ter zapisnikarja; odsek smo,
ako sposna za dobro, vabiti k sejmi večake,
on ureja svoje notranje stvari v smislu druž-
benih pravil samostojno ter izroča svoje
predlage in sklep odboru, pri katerem po-
roča jeden udov o dotednjem predmetu.

§. 24. Naprava samostalnih odbekov
v prsopih raznih zemljedel-
skev vrst. Kadar je treba in za to,
da se posamezno važno vrsto zemljedelstva
izdatno pospešujejo, sme odbor postaviti sa-
mostalne odseke.

Taki samostalni odseki imajo pravico,
določiti za svojo področje posebna ustanovila
v mejih družbenih pravil. Ta ustanovila potrebujejo,
da jih potrdi odbor.

Poravnanje sporov nastajajočih iz druž-
venega razmerja in razpust družbe.

§. 25. Poravnanje sporov. Spore,
nastajajoče iz družvenega razmerja, poravnava
odbor.

§. 26. Razpust družbe, določilo
o družbeni imovini v tem slučaju. Razpust
družbe se mora, ko je bil popro
naučen visokemu o. kr. namestništvu, skleni-
ti v načelu za to sklicanim občinem zabora,
pri čemer razpis je naučen načetovani
razpust z dvema tretjinama glasov.

Isti občni zbor mora tudi skleniti, kaj
je storiti z družbeno imovino (§. 15. zadnji
odstavok); pri tem pa velja načelo, da se ta
imovina ne sme porabiti za nobene druge,
nego za občekoristne zemljedelske namene.

Slučajno, da vlada društvo razpusti, rezervira se družveno premoženje:

Političke vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) V seji dne 19. t. m. nadaljevala se je rasprava o proračunu domobranskega ministerstva. Minister grof Weisersheimb omenil je v svojem odgovoru na interpelacijo, da se sicer res more dogoditi, da koji višji trpinči podljene mu vojake, toda taki slučaji da so jako redki. Lani preiskovalo se je vsega skup 278 slučajev o zlorabi vojaške oblasti in ta številka je razmerno tako niska, ako se pomisli, da steje stalna vojska v mirnem času 300.000 mōž, o vežbah pa celo 400.000 mōž in da mora v vojski vladati stroga disciplina. Zatem je govoril minister o dvobojuh sploh in o dvobojuh v vojski posebe. O poslednjih omenil je: Ako zakoni in najstrožje kazni prejnjih časov niso mogli ugonobiti ravade dvobojev, toliko manj jo bodo mogli ugonobiti ukrepi poslanske zbornice. Popolnoma krivo pa je mišljenje, da se dvoboje v vojski nekakor povspuščajo. Vojaku ni treba, da dokazuje svoj pogum v dvoboju, kajti pogumen mora biti; vojnik ima drugo, višjo naloge. Dvobojev pa se dogaja v vojski mnogo manj, kakor pa v drugih slojevih. Kadar se pa zakoni tako razvijejo, da morejo dati vesakemu zadoščenja na žaljenju časti, potem se bodo gotovo smatrali več, ki izsvilja na dvoboju, kot morilec in bode tudi kaznovan kot tak. Dokler pa ne pride do tja, moramo sicer omejiti samopomoč, nikkor pa je ne moremo izključiti. Sploh pa je razširjeno popolnoma krivo mišljenje o vojaških častnih sodiščih, katera gledajo uprav na to, da bi zatrla dvoboje, kar se jim res večinom posredi. — Zatem je odgovoril minister na interpelacijo glede narodnostnega vprašanja v vojski. Nadelome, rekel je minister, spodbuja se v vojski vsaka narodnost v kolikor dovoljuje to vojaška služba sploh in v kolikor ne moti narodnost celokupnosti vojske, kajti vojska mora ostati celokupna in velika nevarnost bi utegnila navstat, ako bi se dajala prednost koji narodnosti. — Nadalje izjavil je, da so uspehi novega bramborskega zakona tako povoljni; tudi glede jednoletnih prostovoljcev ne more se pritožiti, kajti tudi isti dosegli so tako povoljen uspeh. — Minister zaključil je svoj govor, dotikajoč se preosnovne vojnega kazenskega zakona. Ker pa se grozno agituje v tej stvari, zatorej je najboljše, da o tem predmetu ne spregovori dalje. — Vesna zbornico odobravala je ministrov govor z živahnim pleskanjem. Največi utis napravila je na zbornico odkrita izjava ministra, da današnji zakoni ne zadoščajo v varstvu žaljene časti. Različno pa se tolmačijo ministrove besede, katere je izrekel, ko je govoril o dvoboju: „Dvobojev je v vojski mnogo manj, kakor v drugih krogih; v parlamentarnih krogih n. pr. postali so dvoboje še nekakšna kušna bolesen.“

Poljski klub posvetoval se je v svoji seji dne 19. t. m. o volilni preosnovi. Posvetovanja udeležil se je tudi minister Jaworski. Isti je izjavil, da se vlada resno bavi z volilno preosnovno in da jo nameruje tudi izvršiti. V kakih treh načinih bodo načrt morda dogovorjen in potem se takoj predložiti poslanski zbornici. — Torej zoper 3 meseca odloga?

Italija. Poslanska komora razpravlja sedaj o proračunu za vojno mornarico, a razne stranke se še niso sporazumele o prihranitvah. — Da hode kralj sam pomagati nekoliko žalostnim finančnim odnosom, odstopivši prosto voljno 4 milijone lir svoje civilne liste, kakor smo bili že sporočili, to veste potrjujejo tudi dunajski diplomatski krogi. Govori se pa, da Crispi valed ukaza kraljevega ne objavi službeno tega darila, da ne bi se moglo tolmačiti takó, kakor da se je kralj udal zahteval oposicije. — Umiroviljenega italijanskega generala Goggia, stanujodega v Nizzi, zaprli so dne 19. t. m., ker je jako pozorno gledal vaje francoskih planinskih lovcev ob italijanski meji. Dokazalo se je pa, da je gledal vaje le iz radovednosti in da ni „ogleduh“. Zato so ga takoj izpustili in general Perier ga je osebno prosil odpuščenja. — Financi kažejo tako slabo. Izkaz v vplači neposrednih davkov od 1. januvarja do 31. marca t. l. navaja 12 milijonov lir manj, kakor je bila vplača v istej dobri minolega leta.

V Berolinu se je razširila veste, da postane to mesto sedež katoliškega škofa. Novim škofom da bodo imenovan prot. Jahn.

Različne vesti.

Imenovanje. Ces. namestnik vitez Rinsdini imenoval je v svoji lastnosti kot predsednik dež. finančnega ravnateljstva davčnim nadzornikom finančnega konceptista Josipu Lashu.

„Vrhovnega vojnega nadzornika namestnik“. Z Dunaja poročajo, da Nj. Vel. cesar imenuje v kratkem pobočnika vrhovnega vojnemu nadzorniku nadvojvodi maršalu Albrechtu. Ta pobočnik dobi naslov: „Vrhovnega vojnega nadzornika namestnik“. Brkone bodo imenovan za to novo mesto Fmlt. baron Schönfeld.

Gosp. dr. Miha Truden nas prosi, objaviti, da je veste o njegovem odvetniškem imenu prila v naš list proti njegovi volji.

Poročilo o IX. seji mestnega sveta tržaškega objavimo v današnjem večernem izdanju.

Lahonska državnost se je pokazala v zadnjih seji mestnega zabora v svoji pravi ludi. Pri raspravi o ustanovi posebnega konviktka na mestnem liceju je avtovalec Venesian, podpirajoč predlog šolskega odseka, imenovan gojenke raznih samostanov „štete klerikalcev“. Kakšne štete so pa one slovenske učenke, ki zahajajo v laške šole in kakšne štete so one laške gojenke, katero zahajajo v mestni ženski licej, na katerem ni bil krščanski nauk dosedaj menda niti obveni predmet ali ga sploh ni bilo? Držnost lahonska se pojavila najbolj, kadar pobija Slovence in katoliško vero.

Tržaški Times — p. d. „Il Piccolo“ si je naročil nov tiskovni stroj najnovejšega sistema, s katerim lehko natisne do 24.000 izvodov v eni urri. Se ve da mu jih sploh toliko ne bodo treba, kajti pri „Piccolu“ kakor pri vseh šidovskih časopisih je navadno več kokodakanja nego jajo. Ker ga radi tega nobeden njegovih sobratov ni hotel pohvaliti, hvalisa se sam svojim lehkovernim bralcem ter nekako pomozno naznanja, da je stroj, črnilo in sploh vse pripravo naročil na — Nemškem; celo delavce si je tam naročil. Morda se meni kar ponemčiti! — Ob enem pogrevu dosedanje dolovuje rekoč, da se je zmirom držal trdno na svojem mestu, branec italijansko narodnost in poteguoč se za vse plemenite in pravične usore. Njegovo geslo je bilo in bode: „poštenost, nepristranost in neodvisnost“. Čitajoč ta program in samohvalo, zdelo se nam je, da beremo pravljico o lisiči, ki je na smrtni postelji delala svoj testament, občalovala svoje roparske čine, zajedno se pa hvalila, da je marsikaki kokoči prisancela . . . ker jo je ušla. Lastnosti, katere si to šidovska glasila prilastuje, so zgorj laški v lepi obliki; strup, potrošen s sladkorjem. Kako pravične in plemenite idejale goji „Il Piccolo“ in s njim vse tržaški laški časopisi, kažejo nam leherni dan, kadar mahajo brez ujemljenja po nas Slovencih ter nam krajijo, kar nam gre po božjih in človeških postavah. —

Iz Trsta se nam piše: V nedeljo dne 15. t. m. sem bil slučajno navzoč pri veselicu Senožeške čitalnice in odločno moram reči, da sem se izvrstno zabaval, kajti vse točke izvršile so se povoljno.

Ko je pa prišla tombola, pa je dotični g. klicatelj številki hotel dati prednost petoricu navzočim Nemcem in je začel klicati številke najprej nemško in potem slovensko. Navzoči narodnjaki so seveda odločno protestirali, da to ne gre, na kar se je dotični gospod poboljšal in klical najprej slovenski. Sicer pa ni bilo treba čisto nič nemšuriti, zasej pa posnosi moramo biti na naš slovenski jesik, če hočemo, da nas bodo nali nasprotniki spodbavali. A če se kažejo pohlevne in popustljive v narodnih stvareh, nas bodo zanidevali zmaj bolj.

Ravno isti dan sem se poljal iz Divače do Gabrk v Senožeče. — Na Gabrku — na pašniku, kjer so zasajeni borovci — sem pa v svoje veliko začudjenje zagledal spominsko ploščo, na kateri ima prednost nemški jesik pred slovenskim. Zdaj pa, vprašam dotične . . . zasej ne spoštujejo slovenskega jezika na čisto slovenskih tleh?

Skušnje učiteljske sposobnosti pri izpravevalni komisiji v Kopru prično se 18. maja 1894. Oglasilo se je doslej 18 učiteljev in učiteljic; med temi 2 učitelja za slovenske šole in to za slovenščino, zemljepis in zgodovino. Pri tej priliki naznamo, da se bode

primoval na učiteljskem izobraževališču dne 24. t. m. ob 10. uri dopoludne slavnosti spomin na 40letno poroko Njega Veličanstva, našega cesarja. V sporedru je veden zanimivih točk za pevski zbor, kakor tudi za orkester. Slavnostni govor bodo imeli predstaviti gospod Julij pl. Klein in dr. Veselica bodo v domači dvorani, katera se primerno odči.

Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Šežano in okolico bodo imela redni letni občni zbor v Šežani dne 22. apr. t. l. ob 4. uri pop. v prostorih g. R. Mahorčiča s temo v sporedom: 1. Predsednika nagovor. 2. Porodilo blagajnika. 3. Porodilo tajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Volitev odpoljanec v veliki skupščini. 6. Razni predlogi.

Članom „Matice Slovenske“ naročeni smo poročati, da se letnina „Matice Slovenske“ za leto 1894 še nabira po tukajšnjih g. poverjenikih. Za mesto (Trst) oglašati se je v tem obziru pri g. prof. dr. Karolu Glaserju, za nahodno okolico pri gosp. Dragotinu Martolancu v Barkovljah, za vzhodno pa pri gosp. Antonu Germeku pri Sv. Ivanu. Bolje je, da se oglaše g. člani ob pravem času, kar ni ugodno le poverjenikom, nego tudi upravi našo „Matice“.

Električno razsvetljave hočejo uvesti v — Škofiji Loka. V ta namen je mestni odbor napravil pogodbo s tovarnarjem Krenserjem.

Požarji. Velikanski požar, je te dni skoraj popolnoma uničil mesto Ogrsko Gradišče, pojavil se je vnoči dne 19. t. m. Uničil je 3 poslopja. — Iste dne pojavil se je ogenj zopet v Novem Sandecu. Požar bil je tako silovit, kakor prvkrat; groza bila je še večja, ker se je vnel spiri v raznih skladidiščih in so se razstrelili sodje s strašanskim pokom. Ranjenih je mnogo oseb, od katerih so ranene še umrle za opelkinami. Bēda je neoprena, kajti 6000 oseb je bres stanovanja. — Tudi dne 19. t. m. vpepelil je požar solo Tisovo pri Vratislavu. Pogorelo je 28 hiš, razni senjaki in hlevi. Požar se še širi. Zgoreli so 4 otroci in v plamenu poginilo je mnogo živine.

Sodnische. 20letni Ivan Margon iz Podgrada dobil je tri meseca ječa zaradi javnega nasilstva. Dne 9. sept. leta 1893. pa je namreč Margon šredno govedi na pašniku ob občinski meji Misliški, dve krvi ste prestopili mojo in se posle na občinskem semljiju. Na to je prišel poljski čuvaj Josip Mahne in hotel zapleniti jedno kravo, in pri tem se je Margon spri z čuvajem.

Policijeska. 18letnega Alojzija Marsilija in 18letnega brata mu Josipa zaprli so dne 19. t. m. zaradi postopanja. — Dne 19. t. m. prijet je polje, oficijal g. Tita 27letnega težaka Josipa Gimona iz Gradeča in 26letnega Josipa Nanuta iz Trsta, ker sta na sumu, da sta ukradla nedavno omot kôž trgovca Basiliadiu. — Po nidi od 11. na 12. marca ujemili so neznani tatovi v prodajalnico kôž Andreja Kukanja v ulici Molia a Vento in ukradli ravnega blaga, vrednega 110 gld. — Policijski nadzornik g. Forbrič zapri je nekaj dni pozneje 18letnega bresposobnega slikevca Josipa V. iz Trsta, ker je na sumu, da je sokriv te tatvine; daljina poizvedovanja so dokazela, da se je udeležil te tatvine tudi 36letni trgovec Anton V. iz Tršča na Goriskem. Dne 19. t. m. prijet je g. Forbrič nekadoma v prodajalnico Antona V. in res je načel nekaj Kukanji ukradenega usnja skritega. Odpravil je zatorej tudi trgovca v zapor, kôž pa še drugih sokriva. — Dne 19. t. m. zaprli so 19letno deklo Antonijo S. iz Sv. Krifa, ker je na sumu, da je ukradla svoji gospodinji 50 gld.

Koledar. Danes (21.): Auszum, šk.; Bruno, spomn. — Jutri (22.): 4. povelikonočna nedelja; Motor in Kaj. — V pondeljek (23.): Vojtek (Adalbert), šk.; Jurij, m. — Polna luna. — Sojne izide ob 5. uri 11. min., zatonci ob 6. uri 49 min. — Toplotna včeraj: ob 7. uri zjutraj 15 stop., ob 2. pop. 16 st.

Najnovejše vesti.

Dunaj 20. Cesar otvoril je danes mednarodno razstavo za hranjenje ljudstva in oskrbovanje vojske. Na nagovor predsednika razstavnemu odboru, odgovoril je cesar, da z veseljem pozdravlja to podjetje, zasnovano v namen širjenja gospodarskega znanja.

Dunaj 20. Štrajku mizarjev pridružili so se včeraj izdelovalci lesenega orodja in mizarji za mlinarške zgradbe. Tako se je raz-

širil štrajk na vse stroke mizarstva. Včeraj sklep odbora mojstrov, privolilo je vendar 50 mojstrov v zahteve pomočnikov. Red se ni kallil.

Neka 20. Včeraj ob 8. uri zjutraj prispeval jo tu sem nadvojvoda Karol Štefan z obiteljo.

Trgovinske kuce.

Budimpešta. Pienica za spomlad 7.8.-7.9. za jesen 7.57-7.58 Koruna za juli-avgust 5.25 do 5.26 Oves za spomlad 7.25-7.30, oves za jesen 6.35-6.40.

Pienica nova od 77 kil. f. 7.50-7.55, od 78 kil. f. 7.60-7.65, od 79 kil. f. 7.70-7.75, od 80 kil. f. 7.80-7.90, od 81 kil. for. 7.85-7.90, Rz 8.60-8.80.

Ječmen 6.65-9.25; prosa 4-4.40.

Slabe ponudbe pšenice, milini jako rezervirani. Trg jako novoljen, mladen, nekoliko mlečno, cenje od včeraj. Prodalo se je 10.000 met. stat. Oves za jesen zelo ponujan, malo kupcov. Vreme lepo.

Praga. Noradimirani sladkor: jako mladno. Za april 15.00, maj 16. — Nova roba september 15.90, malo zanimanje.

Budimpešta. Špirit, 16.50-16.75

Havra. Kava Santos good average za april 10.90, za avgust 9.75 mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 8.40-, september 7.90, mirno.

Dunajska borsa 20. aprila 1894.

	danec	včeraj
Drlavni doig v papirju	98.50	98.45
v srebro	98.35	98.30
Avtrijska renta v slatu	119.50	119.60
v kronah	97.90	97.75
Kreditna akcija	358.75	358.40
London 10 Let.	194.80	194.80
Napoleoni	9.90%	9.91
100 mark	61.07%	61.10
100 italij. lir.	43.85	43.80

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domači pri „Prvačkovem“), prodača črna in bela rina pre erate iz prealkih in domberških vinogradov, in sicer: domača črna po 39, belo po 36, modra frankinja po 40 in črna kralje po 40 n. liter. Izvrsna kuhinja. — Držec se gesla: „Rajak k rajaku“, priporoča se podpisati za obisk obisk. Anton Podopivec, gostilničar.

Skladišče piv

Zagrebške delniške pivovarne in tovarne siada

priporoča in sprejemlje naročila toliko v sodih kolikor v steklenicah.

Glavni nastop in skladnič

ULICA DEGLI ARTISTI št. 5. Te pivo je izvrstne kakovosti in po nizkih cenah

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mostu in na obšči. Točilo se izbora vina in istotako je kuhinja izvrstna.